

De vaste commissie voor Financiën heeft een aantal vragen en opmerkingen voorgelegd aan de Staatssecretaris van Financiën inzake de brief van 9 juli 2014 over de Rechtstreekse betaling van huurtoeslag aan woningcorporaties (Kamerstuk 27 926, nr. 228).

De voorzitter van de commissie,
Duisenberg

De griffier van de commissie,
Berck

I Vragen en opmerkingen vanuit de fracties

Vragen en opmerkingen van de leden van de fractie van de VVD

De leden van de VVD-fractie hebben met belangstelling kennisgenomen van de brief. Zij hebben een aantal vragen.

De leden van de VVD-fractie lezen dat de huurtoeslag wordt beïnvloed door de mutaties die huurders doorgeven. Die mutaties zijn gebaseerd op de verschillende parameters waarop de huurtoeslag gebaseerd is. Zijn er mogelijkheden om het systeem te vereenvoudigen en de huurtoeslag te baseren op minder parameters? Zou het aantal mutaties afnemen als het jaarincome leidend zou worden voor de hoogte van de huurtoeslag? Zou rechtstreekse uitbetaling naar corporaties bij een herziening van het gehele stelsel van de huurtoeslag daarmee kunnen worden vergemakkelijkt? En zou daarmee ook de uitvoering voor de Belastingdienst kunnen worden vereenvoudigd?

De leden van de VVD-fractie lezen dat de huur niet meer kan worden verrekend met de huurtoeslag door onder andere de eisen die banken stellen aan de aanlevering van incasso's. Welke genoemde SEPA-richtlijnen vormen concreet een blokkade en waarom? En is er ook gesproken met de bancaire sector over dit geconstateerde probleem om te komen tot een oplossing?

De leden van de VVD-fractie lezen dat kinderopvanginstellingen wel convenanten hebben gesloten, maar corporaties geen aansprakelijkheid wensen te aanvaarden voor de gevolgen van de onjuiste toeslagaanvragen. Vindt de Staatssecretaris dit standpunt redelijk? En zijn de risico's op een onjuiste aanvraag bij de huurtoeslag ook niet veel groter doordat de huurtoeslag op meer parameters (leeftijd, inkomen, kinderen, huurprijs) is gebaseerd? Heeft de Staatssecretaris inzichtelijk of er een mogelijke armoedeval (per saldo lager netto-inkomen) is als mensen meer inkomen dan 22.000 euro per jaar gaan verdienen en hun toeslag verliezen? Kan de Staatssecretaris daarvan een uitsplitsing geven naar verschillende categorieën huurprijzen?

Vragen en opmerkingen van de leden van de fractie van de PvdA

De leden van de PvdA-fractie hebben de brief van de Staatssecretaris met interesse gelezen. Genoemde leden betreuren het dat het Aedes en de Belastingdienst niet is gelukt om tot een vergelijk te komen. Deze leden zijn wel voorstander van een vorm van rechtstreekse betaling van huurtoeslag aan verhuurders omdat hiermee een stapeling van financiële problemen bij huurders kan worden voorkomen. De verhuurders hebben daar ook belang bij. Daarom horen de leden van de fractie van de PvdA graag of er meer mogelijkheden zijn om het debiteurenrisico bij verhuurders te verkleinen en de uitvoering te versimpelen. Is het mogelijk om meer real-time gedurende het lopende toeslagjaar bij te sturen op de hoogte van de huurtoeslag van individuele huurders, teneinde het risico op teveel uitbetalen te verminderen? Tenslotte horen deze leden graag een toelichting op de reden waarom het rechtstreeks betalen voor de kinderopvangtoeslagbetaling aan de instellingen wel is gelukt en dit bij de corporaties niet is gelukt. Welke (debiteuren)risico's is de kinderopvangsector wel bereid te nemen en Aedes niet?

Vragen en opmerkingen van de leden van de fractie van de SP

De leden van de SP-fractie hebben kennis genomen van de brief van de Staatssecretaris over de rechtstreekse betaling van huurtoeslag aan woningcorporaties. De aanleiding van deze brief was het aannemen van de motie Monasch c.s., Kamerstuk 27 926, nr. 210 over het vinden van een oplossing voor het rechtstreeks betalen van de huurtoeslag.

De leden van de SP-fractie betreuren het dat er helaas nog geen oplossing is gevonden om de huurtoeslag rechtstreeks te betalen aan woningcorporaties, zoals vele huurders en corporaties willen. De leden van de SP-fractie willen dan ook weten waarom het systeem van de Belastingdienst, dat gebruikt wordt sinds 2013, niet kan worden aangepast zodat rechtstreekse betaling mogelijk wordt.

Het is de leden van de SP-fractie niet duidelijk waarom de Belastingdienst de toeslagen niet een week eerder kan uitbetalen. Het doel is immers toch dat mensen geen betalingsproblemen krijgen of dat nu geldt voor de zorg of op het gebied van wonen. Bovendien worden instellingen, zoals corporaties en zorgverzekeraars minder geconfronteerd met achterstallige betalingen als de toeslagen eerder worden uitgekeerd. Graag krijgen de leden van de SP-fractie dan ook een uitleg hierover. Zijn er budgettaire redenen zoals rente en wat zijn de kosten voor de staat?

De leden van de SP-fractie vragen zich af waarom corporaties vasthouden aan de voorwaarde om op de eerste van de maand de huur te innen. Een huurder betaalt immers altijd voor het aantal dagen dat hij huurt, ongeacht het moment van incasseren. Zijn er instrumenten om corporaties te dwingen? Zo ja, welke? Zo nee, waarom niet?

Welke andere oplossingen zijn naar voren gebracht, maar niet verder onderzocht, vragen de leden van de SP-fractie en waarom niet? Graag ontvangen deze leden een toelichting op dit punt, omdat het gevoel van onwil heerst.

Volgens de leden van de SP-fractie getuigt de brief van de Staatssecretaris dat de toeslagen een rondpompen van geld is. Kan de Staatssecretaris bevestigen dat in een meerderheid van de gevallen de huurprijzen te hoog zijn, zo vragen de leden van de SP-fractie? Zij vragen tevens of de Staatssecretaris bereid is om zich ervoor in te spannen de huurprijzen te verlagen, zodat er minder betalingsproblemen zijn voor huurders en inningsproblemen voor corporaties.

Tevens vragen de leden van de SP-fractie naar een berekening en formule van de huurtoeslag in verband met de kwaliteitskorting- en de aftoppingsgrenzen.

De Staatssecretaris schrijft dat sinds het niet meer uitbetalen van de huurtoeslag aan corporaties, bestaande huurachterstanden zijn toegenomen. De leden van de SP-fractie vragen in hoeveel gevallen deze huurschulden zijn toegenomen en om welke bedragen per huurder het gaat. Tevens vragen de leden van de SP-fractie naar de gevolgen van huurschulden voor een corporatie, wat er juist voor pleit om een rechtstreekse betaling mogelijk te maken.

De leden van de SP-fractie vragen in hoeverre de novelle op de Herzieningswet toegelaten instellingen de mogelijkheden beperkt voort corporaties om huurschulden te voorkomen en aan te pakken.

De leden van de SP-fractie vragen voorts naar de stand van zaken van de monitor in verband met schuldhulpverlening waar corporaties mee bezig zijn.

Vragen en opmerkingen van de leden van de fractie van het CDA

De leden van de CDA-fractie zijn zwaar teleurgesteld in de uitkomst van het overleg tussen het kabinet en de woningbouwcorporaties bij het langer mogelijk maken van het rechtstreeks betalen van de huurtoeslag. Zij merken hierbij twee zaken op.

De woningbouwcorporaties lijken wederom hun maatschappelijk belang uit het oog te hebben verloren. Na de afgelopen jaren hadden deze leden verwacht dat zij oplossingsgericht gewerkt zouden hebben richting de huurder. In dit dossier is dit niet het geval.

De Belastingdienst lijkt nog steeds last te hebben van hetzelfde euvel. Bij de invoering van het ene rekeningnummer liet de Belastingdienst/ Toeslagen tienduizenden huurders in de kou staan. Juist de huurders die rechtstreeks wilden betalen. Zij kregen geen huurtoeslag en werden niet tijdig door de Belastingdienst geïnformeerd. Deze gang van zaken leidde ook rechtstreeks tot het aftreden van de vorige Staatssecretaris van Financiën.

Sterker nog: bij de kinderopvang wil het kabinet het verplicht maken dat de toeslag via de kinderopvang loopt en is daar ineens zelfs alle bereidheid om het goed te regelen.

En nu verschuilen Aedes en de Belastingdienst zich achter praktische problemen, terwijl de huurtoeslag en de huursubsidie tientallen jaren rechtstreeks naar de corporaties en hun voorgangers overgemaakt zijn, is het nu ineens niet meer mogelijk. Want de ICT is te moeilijk, de banken doen moeilijk.

De leden van de fractie van het CDA vragen de Staatssecretaris gewoon om nogmaals om tafel te gaan zitten en niet naar buiten te komen dan nadat er een oplossing is, waar de aangenomen motie om vraagt. Graag vernemen zij van de Staatssecretaris wanneer dat gesprek plaatsvindt en welke oplossing er gevonden wordt.